



Warszawa, dnia 22 lutego 2010 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-639990-X/10/TG

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
Ewa KOPACZ

Minister Zdrowia

Kamertonna Permi Minister

Opublikowane w bieżącym roku informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli stanu technicznego obiektów użytkowanych przez publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz wykorzystywania specjalistycznej aparatury medycznej w procesie realizacji usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, skłaniać muszą do głębokiej refleksji nad kondycją systemu ochrony zdrowia w Polsce.

Obydwie dziedziny będące przedmiotem kontroli NIK, ocenione zostały negatywnie. Według ustaleń NIK, w niemal wszystkich publicznych zakładach opieki zdrowotnej objętych kontrolą, użytkowane są budynki o nieodpowiednim stanie techniczno-użytkowym, który niejednokrotnie stwarza realne zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Obiekty te są w znacznym stopniu wyeksploatowane, w części nie prowadzono okresowych kontroli ich stanu technicznego, nawet w zakresie stanu instalacji gazowej i systemów wentylacyjnych. W blisko 90% obiektów występowały rażące nieprawidłowości w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

W odniesieniu natomiast do kwestii aparatury medycznej, wskazano na znaczną skalę stwierdzonych w toku badań nieprawidłowości, w tym także mających bezpośredni wpływ na jakość udzielanych świadczeń medycznych oraz ich dostępność, a nawet na bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego przy badaniach rentgenodiagnostycznych, poprzez narażenie na działanie promieniowania jonizującego. Kontrole ujawniły także w blisko połowie objętych nimi publicznych zakładów opieki

zdrowotnej, przypadki niegospodarności przy udostępnianiu innym podmiotom aparatury i pomieszczeń oraz przy udzielaniu podwykonawcom prywatnym zamówień na świadczenia zdrowotne, nieprawidłowości w zakresie realizacji zamówień publicznych na dostawy aparatury medycznej oraz materiałów i artykułów medycznych związanych z funkcjonowaniem tej aparatury, a także nierzetelności w ewidencji i dokumentacji księgowej.

W powyższym kontekście należałoby przypomnieć także, iż rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 74 poz. 366 ze zm.), określono standardy dla pomieszczeń i urządzeń użytkowanych w ZOZ, uwzględniające wymogi cywilizacyjne przełomu XX i XXI wieku. Dla zakładów opieki zdrowotnej istniejących w dacie rozporządzenia, w zależności od typu zakładu przewidziano okresy, w których dopuszczone są odstępstwa od tych standardów oraz terminy opracowania programów przystosowania placówek do wymagań określonych w rozporządzeniu, zaś termin ostateczny na realizację tych programów określono na dzień 30 czerwca 2005 r. W latach 1998 i 1999 mocą rozporządzeń zmieniających przedmiotowe rozporządzenie, przesuwano terminy dopuszczalności odstępstw oraz opracowania programów. Nowym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 116 poz. 985), odstąpiono od części wcześniej zakładanych wymogów, zaś termin na ich wdrożenie określono na koniec 2010 lub 2008 r. w zależności od rodzaju ZOZ. Rok później, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213 poz. 1568 ze zm.), po raz kolejny złagodzone te wymagania, zaś okres na ich wprowadzenie przedłużono do końca 2012 r.

Oczywistym źródłem nieprawidłowości ujawnionych w toku wskazanych kontroli NIK, zdaje się być przede wszystkim brak wystarczających środków finansowych w dyspozycji zakładów opieki zdrowotnej, na utrzymanie w należytym stanie obiektów budowlanych i ich wyposażenia oraz aparatury medycznej. Środków

tych nie zapewnia kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń zdrowotnych, nie zapewniają ich też organy założycielskie zakładów. Podłoże natury finansowej zdaje się mieć także odsuwanie w czasie obowiązku wdrożenia przyzwoitych standardów fachowych i sanitarnych w lecznictwie.

Skala i natura opisanych problemów wskazuje, że ich rozwiązanie nie jest możliwe na poziomie zakładów opieki zdrowotnej i ich organów założycielskich. Realna poprawa sytuacji oraz powstrzymanie dalszej degradacji obiektów budowlanych i stosowanej aparatury, wymaga podjęcia działań o wymiarze systemowym. Zwracam się więc do Pani Minister, na podstawie art. 16 ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147 ze zm.) z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych problemów oraz poinformowanie o podejmowanych i przewidywanych działaniach na rzecz poprawy kondycji systemu ochrony zdrowia.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich